

== veija po pošti: ==

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6-50
za en mesec " " " 2-20
za Nemčijo celotno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravljanju prejemov mesečno K 1-70

SLOVENE C

== Inserati: ==

Enostolna petilivra (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolna petilivra (72 mm)
30 vinarjev.

== Izhaja: ==

vsak dan, izvenredno nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Resni časi.

Ljudje, ki imajo opravka z bankami in borzami, trdijo, da se tudi na mnogih znakih denarnega prometa jasno pozna, da je notranjepolitični položaj v naši državi jako slab, tako slab, kakor že dolgo ni bil. Razmere so take, da se dolgo ne dajo več vzdržati in da nihče ne ve, ali se razvozlajo normalno ali pa na nenavadne načine.

Na Ogrskem vre. Grof Khuen in njegova narodna delovna večina sta prišla le s silo in korupcijo do vlade; to je njihovo razmerje do ogrskega naroda. Navidez stoji ta vlada na temelju nagodbe, realne unije z avstrijsko polovico monarhije, lojalnosti nasproti vladarju in njegovim pravicam, v resnici pa stremi za čimvečjo neodvisnost Ogrske in na znani perfidni način, ki je lasten ogrskemu velikaštvu, izpodkopa temelje edinosti monarhije; to je njeno razmerje do kralja. V njegovem imenu vzdržuje režim na Hrvaškem in dočim bi že moralo ime vladarja pomenjati najtrdnjšo garancijo zoper vsako krivico, zlasti če gre za tako državi zvesto ljudstvo, kakor je hrvaško, krši ogrska vlada z vsakim svojim »zakonitim« činom nagodbo s Hrvatimi in jih stiska k tlom ter na podlagi finančne skupnosti ubogo deželo izsešava, ne da bi ji kaj vrnila; to je razmerje Khuenovo do Hrvaške.

Kakšen konec more to imeti? Grof Khuen in tisto ogrsko velikaštvo, ki stoji za njim, na oporo v narodu pač ne more misliti. Ostaneta ji le sila in zvijača, sila nasproti ljudstvu, zvijača nasproti kralju in avstrijski polovici. Toda dogodki zadnjih dni kažejo, da se ne krona ne avstrijska vlada ne dasta več od mažarskega velikaštva prevariti in da je neodkritosrčne politike koncesij za vedno konec.

Nasilje nasproti ogrskemu in hrvaškemu narodu pa Khuenu tudi ne bo nič pomagalo. Ogrsko ljudstvo in druge narodnosti stoje po svoji večini za Justhom ali saj z njim simpatizirajo in sicer tako nacionalne stranke kakor socialna demokracija. Z njim so tudi kralju zvesti velikaši, kolikor jih je, sploh vsi, ki so korupcije in nasilja siti. Treba je vreči ob tla oligarhijo, ki se postavlja med narod in kralja in za-

kriva svojo sebično in oderuško politiko nasproti revnemu kmečkemu in delavskemu ljudstvu z »narodnimi pravicami, privilegiji in državnim pravom«. Kralj in ljudstvo naj si stopita nasproti lice v lice, potem se lahko moško in odkrito pomenita. In zato klic po splošni in enaki volivni pravici ne bo potihnil, prodril bo v kočo zadnjegabetjara in završal po deželi kakor vihar, ki bo podrl velikaške privilegije in končno oprostil Mažara, Slovaka in Rumuna jarma tega najbrutalnejšega, najsebičnejšega in najbolj izpridenega magnatstva na svetu.

Vprašanje je le, kako se bo ta proces izvršil. Kajti jasno je, da bo gospodujoča klika, kojih krivice so posvetila cela stoletja, napela vse sile, da za brani demokratizacijo dežela krone Sv. Štefana. Khuen je že začel na Hrvaškem. Bivši feldvebel, sedaj ban pl. Cuvaj, je imenovan za kraljevega komisarja, veliko ustavnih pravic je ukinjenih, tiskovna svoboda je omejena na minimum, shodi se ne bodo smeli vršiti, justica je skozinskoz orodje vlade, volitve se bodo vršile v senci bajonetov, pod strahovitim pritiskom od vlade popolnoma odvisnega uradništva. V hrvaškem narodu pa strašno vre in bati se je najhujšega.

Ali bo mogoče ta skrajno kritični položaj, ki nas pred celo Evropo osramočuje, razvozljati normalnim potom ali s silo? Ali se more še delj trpeti, da par plemenitaških rodbin ruje proti kralju in obstoječi ustavi ter hoče ustanoviti kolikormogoče neodvisno plemiško vladavino, ki bi ljudstvo še bolj tiščala kakor je že. Zakaj v tem je program vseh dosedanjih ogrskih vlad in tudi Khuenov! Gotovo nismo za noben državni preobrat, toda skoraj bi človek dvomil, se bo li na drugačen način dalo storiti konec tem razmeram, ki našo monarhijo slabe in prizadevajo vsem njenim narodom občutno škodo tako v političnem kakor v gospodarskem oziru. Pravijo, da zoper ogrsko velikaško trmo ni drugega zdravila kakor, da se po njej udari. Zeleti bi le bilo, da se poštenim elementom na Ogrskem posreči iztrgati magnatstvu vladu iz rok ustavnim potom. Pa bo težko šlo.

Cuvaj kraljevi komisar.

Poročila, ki so jih nekateri smatrali za aprilovo šalo, so se vresničila. Uradni list hrvaške vlade objavlja sledeče pismo hrvaškega kralja: »Ljubi pl. Cuvaj! Na predlog ogrskega ministrskega predsednika Vas imenujem v kraljestvih Hrvaško in Slavonija za svojega kraljevega komisarja.«

Cuvaj je v uradnem listu izdal oklic, ki napoveduje, da je vsako delovanje hrvaških avtonomnih zastopov ustavljeno in da so tudi vse priprave za volitve poslancev ustavljene. Popolno in neomejeno odgovornost za avtonomno upravo dežele nasproti kroni prevzame Cuvaj sam, ki uradnike poziva, da naj svoje dolžnosti natančno in vestno izpolnjujejo. Poziva tudi vse lojalne (mažaronske) elemente, da naj ga podpirajo. Končno pa grozi, da če zadene na odpor in če se bo izkušalo z grožnjami vplivati na sodelovanje voljne osebe, nastopi z vsemi silami, s katerimi kot kraljevi komisar razpolaga.

Cuvaj hoče predvsem uničiti neodvisno hrvaško časopisje. Dosedanji tiskovni zakon, veljaven za Hrvaško in Slavonijo, je že odpravil in uvedel strogo cenzuro. Časopisi morajo kavejjo položiti in sicer dnevnik 5000 K, to tekom treh dni. Predno listi izidejo, se morajo policiji predložiti. Konfiscirana mesta ne smejo ostati bela, marveč se mora prazen prostor z drugimi noticami izpolniti. Po konfiskaciji izdani listi se ne smejo označiti z »Po konfiskaciji druga izdaja«. Cuvaj grozi, da bo tiste tiskarne zaprl, ki ne bodo predpisov izpolnjevale. Nadalje časopisov toliko časa ne bodo smeli razposlati, dokler policija izdaje ne dovoli.

Poleg nagobčnika, ki ga je Cuvaj hrvaškemu časopisju nadal in ki ga namerava popolnoma uničiti, je pa Cuvaj, kakor se je že tudi prej napovedovalo, odpravil postavu o shodnem in o društvenem prava. To se pravi: shodov Hrvatje ne bodo smeli nobenih prireditelj, društva, ki Cuvaju niso všeč, bo razpusil. To sredstvo je silno nevarno, ker bodo Hrvatje prisiljeni tajna društva ussanjavljati. Vse politične shode je že Cuvaj prepovedal in izjavil, da dopusti le stanovske shode, ki se pa bodo morali v zaprtih prostorih vršiti.

Hrvaška korespondenca že tudi poroča, da namerava Cuvaj po vseh večjih hrvaških mestih ustanoviti takozvane črne kabinete. V črnih kabinetih bodo vsa pisma, ki se jim bodo sumljiva zdela, odprli in prečitali. Po vseh mestih in trgih nastavi Cuvaj policijske komisarje.

Cuvaj hoče z izjemnim stanjem vsako delovanje opozicije preprečiti in doseči, da pri volitvah v sabor mažaronski zmaga.

Če bi vsa ta nasilstva, ki so naravnost evropski škandal, ne pomagala in bi se opozicija ne uničila, namerava Cuvaj na Hrvaškem in v Slavoniji proglasiti naglo sodbo (preki sod). Ogrski rabelj Belly je baje že obveščeno, da mora biti vsak trenutek pripravljen odpotovati na Hrvaško.

Zagrebcani niso bili čisto nič presenečeni, ko so včeraj izjemno stanje proglasili. Zagreb so orožniki zasedli, a mir se ni motil, ker je opozicija proglasila, da se kraljevo pismo mora spoštovati. Cuvaj se je kot kraljevi komisar uvedel tako, da je vse hrvaške liste zaplenil.

Avstrijsko časopisje ne glede na stranke Khuenovo novo nasilje na Hrvaškem zelo obsoja. »Grazer Volksblatt« na primer med drugim piše:

»Tako postopanje mora zadnje ostanke tradicionalne zvestobe nasproti monarhiji iz srca hrvaškega naroda z brutalno silo izruvati. Hrvaško ljudstvo se z lastnimi očmi prepriča, da niso tisti imeli prav, ki so vedno ljubezen in zvestobo propovedovali, marveč tisti, ki so temno sovraštvo podpirali. Hrvatje bodo svoj program revidirali in se bodo hrvaško-srbski koaliciji pridružili. Z vsi silo delajo na to, da se to zgodi. Na nasilstva, na vstajo nihče ne misli, a čustva Hrvatov se bodo izpremenila.«

»Tagespost«, Slovanom gotovo neprijazen list izjemno stanje na Hrvaškem ostro obsoja, češ hrvaške stranke se s krono niso nikdar prepirale in so v najhujših načelnih bojih bile zveste cesarju in državi. Minister, ki ga je krona imenovala, jim pa v zahvalo vzame ustavo in vse politične pravice. Kako naj o monarhiji inozemstvo sodi? List se čudi, zakaj da ob takih dogodkih avstrijska vlada molči.

LISTEK.

Ljudski oder.

Za »Ljubezni in morja valovi« je prišla »Dekle za biseri« v nedeljo na Ljudski oder. Ta igra je temeljno različna od svoje predhodnice; drugi časi, drugi kraji, drugi ljudje, drugo dejanje — vsa osnova je druga. In vendar je vsakdo, ki je videl obe igri, čutil, da veje z odra isti dih. Veliki trud, ki ga je imel učitelj z Grillparzerjevo dramo, ni ostal brez uspeha tudi v sledeči igri in se bo morda poznal še dalj časa. Dasi sem mnenja, da ne bo pošiljal na oder Here in Leandra človek, ki pozna občinstvo Ljudskega odra, sem tudi mnenja, da je ta igra bila odločujočega vpliva za izobrazbo našega gledališkega naraščaja in za bodočnost našega gledališkega zavoda.

G. Podgrajska (Mirijam) je bila očitno pod vtisom šole, ki jo je morala končati g. Novakova, preden je smela nastopiti s svojo Hero. Poznalo se ji je to na mečjih, zaokroženih kretnjah, na sigurnem nastopu in zlasti na čustveni modulaciji glasu. Ta glas še približno ni razvit, toda živ je in se bo brezdvomno še razvil. Morda g. Podgrajska ni edina, ki bi jo dobra in premisljena šola bila privedla že prej do stopnje, na kateri stoji šele izza Grillparzerjeve predstave. — Gosp. Gorski

(Mark) ni bil dober rimski stotnik, pa je storil, kolikor je mogel, in če ga primerjamo s tistim neokretnim človekom, ki je ob otvoritvi Ljudskega doma deklamiral Zupančičeve Grobove, bi skoro rekli, da je storil več, kot je mogel. On je še zelo mlad in je zato vedno v skrbeh, da bi svojega čustva ne pokazal premalo jasno; odtod mučeniško spakovanje obraza in napenjanje udov, odtod patetična deklamacija. Tudi to se bo še ublažilo. Za zgled nasprotnega igranja bi mu lahko služil gosp. Kalar (Kaleb), ki je miren in počasen v največjem afektu; v tem je njegova moč. Zaradi tega mu občinstvo rado odpušča enoličnost njegovih kretnj. — G. Čatar (Nehušta) je imela dovolj veliko in dovolj nevarno vlogo, da je ni mogla dobro rešiti. Zdi se, da ji manjka v prvi vrsti umevanja za besede, ki jih govori; da ji uide še semintja dialekt, je krivda režiserja. — Vse druge vloge so epizodne in so bile več ali manj dobro odigrane.

Scenerija je bila skrbno sestavljena, če izzamemo morda tretjo sliko (Na bojnem polju), kjer je bil oder dejanju neprimeren in prenatrpan. Zelo efektivna je bila skupina četrte slike (Kristjana pred sodiščem), najboljša pa šesta, kjer so luči in kulise dobro podčrtale razpoloženje dejanja. Lepo ubrnost tega prizora sta le motila morilca, ki najbolje storita, če izgineta z odra, ko opravita svoje delo.

Sezona Ljudskega odra hiti h kon-

cu. Da je ta zavod življenja zmožen, kaže veliki napredek v kratki dobi njegovega obstoja in morda še bolj skoro polna dvorana, dasi je bil zadnji dan meseca in prelep nedeljski popoldan. Da pa je v njem tudi še veliko dela, kaže strahovita nediscipliniranost med igralskim osebjem in občinstvom. Tisti, ki imajo skrbeti za ta zavod, naj poskrbe čim prej, da dobi solidne umetniške in gmotne temelje. To sta dve vprašanji, ki se morata rešiti, če naj Ljudski oder ne izgubi, kar že ima. Menim, da se tukaj vsaka žrtev izplača.

I. C.

H. Sienkiewicz:

V peščeni puščavi.

Prevedel dr. Leopold Lénard.

(Dalje.)

Medtem je pa Mahdi odložil bučo in vprašal:

»Teda odklanjaš moj nauk?«

»Jaz sem kristjan, kakor moj oče.«

»Kdor zapira svoja ušesa božjemu glasu,« rekel je počasi z izpremenjenim glasom Mahdi, »ta je les za v peč.«

Nato je po svoji strogosti in okrutnosti znani kalif Abdullahi pokazal svoje bele zobe kot divja zver in izpregovoril:

»Predrzna je beseda tega dečka, kaznuj ga torej, gospod, ali pa meni dovoli, da ga kaznujem.«

»Vsega je konec,« pomislil je Stanko.

Toda Mahdi je vedno želel, da bi se slava njegovega usmiljenja širila ne samo med derviši, ampak tudi po celim svetu, ter se je spomnil, da bi preostra sodba zlasti zoper dečka mogla škoditi njegovi slavi.

Nekaj trenutkov je premikal jagode rožnega venca in premišljeval, potem je pa rekel:

»Ne. Ta dva otroka sta uropana za Smaina, torej, dasiravno se ne bom nikdar pogajal z neverniki, vendar ju je treba odposlati Smainu. Taka je moja volja.«

»Zgodilo se bo, kakor želiš,« odvrnil je kalif.

Mahdi mu je pa pokazal idrisa, Gebhra in beduine:

»Te ljudi nagradi za mene, o Abdullahi, kajti veliko in nevarno pot so storili, da bi služili Bogu in meni.«

Potem je dal znak, da je pogovor končan, obenem je pa zapovedal Grku, naj tudi odide. Ko je ta človek prišel na prostor molitve, je prijel Stanka za ramo in ga pričel tresti jezo in obupno.

»Prokleti! Pogubil si nedolžnega otroka,« pokazal je na Nelko, »pogubil sebe, morda pa tudi mene!«

»Nisem mogel drugače,« odvrnil je Stanko.

»Nisi mogel! Vidi, da sta obsojena na potovanje stokrat hujše kot je bilo prvo. In to je smrt — razumeš? V Fa-

ODPRAVA PRAZNIKOV NA TIROLSKEM.

Poročali smo, da je tridentinski nadškof dr. Endrici izdal dekret, ki določa, da osem dosedanjih zapovedanih praznikov ne bo več zapovedanih. Tirolsko namestništvo je pa sklicalo konferenco, ki so se je predsedstvo višjega deželnega sodišča, deželnega šolskega sveta, deželne finančne direkcije, pošte in brzojavne direkcije in direkcije državnih železnic udeležili. Konferenca je sklenila, da bodo uradi na Tirolskem še naprej odpravljene praznike praznovali.

REVOLUCIJA V MEHIKI.

Revolucionarno gibanje v Mehiki je privedlo do ustanovitve komunistične države. Vodja liberalne stranke Premitivo Gutierrez je izdal proklamacijo s sledečo vsebino: 1. Avtoriteta vlade izdajalec Madero kakor tudi sodišče in zbornice se več ne priznava. 2. Ustava in vsi zakoni so razveljavljeni. 3. Pravica do zasebne lasti se proglašja za ničeno, ker tvori podlago kapitalizmu in vsakemu nasilju. 4. Velika posestva v Coahuili, San Carlosu, Maravilli, la Babia Hernosu, se obdelujejo skupno, brodije za delo postane z ozirom na skupno produkcijo in konsum, skupna last. 5. Delavnice in tovarne postanejo last delavcev, kakor tudi rudniki in razna industrijska podjetja. 6. Železnice, tramvaji in vsa transportna sredstva so splošna lastnina. 7. Vsako plačevanje najemnine v mestih in vaseh se odpravi. Doselej najeti lokali postanejo lastnina najemnikov. 8. Cerkve vseh veroizpovedovanj se zapro za toliko časa, dokler se ne odloči o njihovi nadaljni uporabi. 9. Zastava revolucije je rdeča in napis v belih črkah besede: »Zemlja in svoboda«, ki vsebujejo ideal mehiškega proletarijata. 10. Komunizem se vpelje v državi Coahuila. Ta proklamacija pomenja proglašenje neodvisnosti največje mehiške države, ki je skoro tako velika kot četrtina Francoske.

LAŠKO - TURŠKA VOJSKA.

Mirovna predpogajanja.

V Carigradu se zdaj zastopniki velevladi s turško vlado neobvezno posvetojujejo, pod kakimi pogoji naj bi se z Italijo sklenil mir. Ta teden se pripelje v Carigrad novi ruski poslanik Giers, nakar zastopniki velevladi in sicer Avstro-Ogrske, Rusije, Nemčije in Angleške, turški vladi laške mirovne predloge predložijo.

Na bojišču

Se pred Tobrukom, kjer grade Lah nove utrdbe, bijejo vsak dan boji. Lah trde, da so dozdej tu še vedno napadajoče Turke in Arabce pognali nazaj. Don Jaime Bourbonški je nekemu svojemu prijatelju v Tunisu izjavil, da stoji v Zuari 20.000 turških vojakov, večinoma Arabcev. Topov sicer nimajo, pač pa so zelo dobro utrjeni in čakajo na napad Lahov v svojih utrdbah.

ANGLEŠKI DRŽAVNI PRORAČUN.

Te dni je bil v angleški spodnji zbornici predloženi državni proračun ter je ob tej priložnosti povdarjal zakladni kancelar Lloyd-George, da je v preteklem letu doseženi preostanek 6.545.000 funtov sterlingov največji, ki se je kdaj dosegel. Proračun izdatkov za leto 1912/13 znaša 186.885.000 funt. sterlingov. Da so se izdatki zvišali za

5.619.000 funtov - sterlingov napram onim iz leta 1911/12, je pripisati največ zavarovalnemu zakonu in podražavljenju telefonske službe. Ugoden razvoj trgovine je prekosil vsa pričakovanja. Dohodki od davkov so imeli ugoden rezultat, ne glede na stavko, ki je do 31. marca oškodovala državo pri davcih za 400.000 funtov. Z ozirom na delavske nemire je omenjal Lloyd-George, da ni nobenega povoda, ki bi zbujal bojazen za prihodnje leto. Proračunski izdatki za leto 1912/13 znašajo 186.885.000, dohodki 187.189.000 funtov sterlingov, tako da znaša preostanek 304.000 funtov sterlingov. Zaradi tega novi davki niso potrebni. Prebitek lanskega budžeta se bo porabil deloma za odplačilo državnih dolgov, deloma pa se bo naložil v državni zaklad.

ITALIJA ZA ZRAČNO BRODOVJE.

Italijanski vojni minister je razpisal veliko mednarodno tekmo za izdelovanje vojaških letalnih strojev ter objavil tudi tozadevne pogoje. Iznajditelj najboljšega modela dobi nagrado 100.000 lir. Za nadaljnjih pet letalnih strojev je določenih 250.000 lir za nagrado. Letalni stroji morajo biti zgrajeni v Italiji, vendar pa se jih sme opremiti z inozemskimi motorji. Darovi za italijansko zračno brodogradnjo so dosegli vsoto pol milijona lir. Zlasti bogate darove pošiljajo Italijani, ki bivajo v Severni Ameriki.

RUDARSKE STAVKE.

Iz Londona poročajo, da je dozdej 156.247 rudarjev glasovalo, da naj se še naprej stavka, 141.540 rudarjev je pa glasovalo, da naj se več ne stavka.

V Ustju na Češkem so na velikih shodih rudarji pogoje delodajalcev sprejeli in sklenili, da prično danes zopet delati.

Dnevne novice.

— **Zadružne zveze v Ljubljani občni zbor** se vrši v sredo, dne 10. aprila 1912, ob 10. uri dopoldne v Ljubljani v dvorani hotela »Union«. — Dnevni red: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnji Zvezini skupščini. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Odobritev letnega računa in bilance za l. 1911. in sklepanje o porabi čistega dobička. 5. Volitev odbora. 6. Volitev nadzorstva. 7. Prememba pravil. 8. Slučajnosti. — Dr. Jan. Ev. Krek, predsednik.

— **Liberalna podlost in deželna elektrarna.** Vse delo liberalcev obstoji v tem, da pljuje na to, kar S. L. S. javno koristi. Sani nezmogljivi pametnega dela samo zabavljajo čez to, kar se drugod pametnega naredi. Grozno jih peče, da se dr. Lampe ni ustrašil liberalnega lajanja, ampak da gre mirno svojo pot naprej. Dr. Lampe je započel boj proti velekapitalu za gospodarsko osamosvojitve dežele, liberalci so se pa postavili v službo tujcev! »Slovenski Narod« je prinesel članke v interesu judovskih kapitalistov proti deželi. Liberalna stranka postopa v tem oziru naravnost veleizdajalsko proti deželi. »Slovenski Narod« naj pa nikar ne misli, da se bo kdo ustrašil lista, ki je od judov plačan!

— **Podružnice »Slovenske Straže«** dobe poslovnik in druga navodila po pošti v soboto. Že sedaj naj pa skličejo od-

borove seje za velikonočni ponedeljek ter naj se o poslanih navodilih nujno posvetojujejo.

— **Imenovanje.** Za okrožnega in zdraviliškega zdravnika v Toplicah je imenovan dr. Konstantin Konvalinka, sedaj na Brdu.

— **Nemškonacionalno delo.** Na Nižjem Avstrijskem imajo nek »Bund der Deutschen«, ki ga vodi znani svobodomiseln poslanec dr. Pollauf. Uspeh tega »Bunda« je pač tak kakor vseh podobnih nacionalnih društev, da so se namreč Čehi na Nižjem Avstrijskem še bolj okrepili. Pa pogledjmo. Članov ima ta »Bund« 20.000, seveda bolj na papirju. Dohodki so znašali 21.000 K. Za potnine se je pa izdalo celih 4433 K, za plače 7095 K, drugi upravni stroški 6144 K, med njimi 1711 K »raznih«, vsega skupaj 17.722 K samo za upravo. To je gotovo velikanska vsota. Pomisljmo, da gre le za plače 7095 K in za potnine 4433 K. Jasno se vidi, da se pri teh društvi nemškonacionalni predavatelji in uradniki v osrednji pisarni jako dobro imajo. In to se imenuje delo »za narod«.

— **Izborna šala.** Francoski vojni minister Millerand, ki je bil preje navdušen in vodilen socialni demokrat, je oživil v Parizu vojaški mirozov. Preteklo soboto je dopustil, da so šli vojaki z godbo in velikim spremstvom civilistov tudi mimo delavskega doma, ki je glavno taborišče sodrugov. Topot pa niso socialisti žvižgali, ampak patriotično občinstvo je izžvižgalo antimitariste, ki se niso upali reagirati. Socialnodemokratski listi pišejo, da bo »izdajavec« Millerand to svojo »slumparijo« že še poplačal, Parižani se pa smejejo.

— **»Mati svetega veselja«**, ta velikonočnemu času in čuvstvu tako primerna predstava se uprizori belo nedeljo popoldan v Društvenem domu na Ježici pri Ljubljani.

— **Bled.** Muhr je sestavljal družbo z omejeno zavezo, v kateri je on sam z deležem 250.000 K glavni družabnik. Vplačane glavnice je baje 850.000 K in kot svoj namen imenuje družba »nakup jezera in poljedelske naprave«. Jezero se bo po novem vodnem zakonu dalo proglasiti za javno last.

— **»Teggethoff«**, naš drugi dreadnought so prepeljali 2. t. m. v puljsko vojno pristanišče, kjer bodo ladjo vojaško oborožili in popolnoma dogradili.

— **Novice iz Litije.** Iz Litije nam poročajo: Dne 2. aprila popoldan so iz Save potegnili mrtvo žensko truplo. Morala je biti že dalj časa v vodi. Stara je okrog 20 let. Identiteta še ni dognana. Ne ve se, ali je nesreča ali samomor. Pokopana bo na litijemskem pokopališču. — Umrli je nagloma Franc Planinšek, posestnik, mizar in lastnik pogrebnega zavoda v noči od srede na četrtek. Bolehal je že več let za srčno napako. Zapusča vdovo in več nedorastlih otrok.

— Dne 3. aprila se je vršila volitev v krajni šolski svet. Izvoljeni so bili enoglasno za člane: Bric, Drnovšek in Simončič; za namestnike pa: Bokol in Pregelj. Seveda so to sami naši moške in tako so liberalci tudi obta zastop. Andoljšku bo gotovo dolgočas v tej družbi, pa pravijo, da on se zna akomodirati. — Volitve v okrajno bolniško blagajno so razpisane na 12. aprila. Ker to pot voli tudi predilniško delavstvo in če se bodo obrtniki in pomočniki vsaj nekoliko bri-

gali, ni izključeno, da se blagajna iztrga iz socialnodemokratskih rok in da blagajno dobimo nazaj v Litijo.

— **Ljudsko šolstvo.** Okrajni šolski svet v Kočevju je imenoval absolvirano učiteljsko kandidatinjo Amalijo Erker za prov. učiteljico na ljudski šoli v Kočevju.

— **Nevaren potepuh.** Andrej Kováč, delavec iz Ihana, se je v zadnjem času brez dela klatil okoli in kradel. Bil je že sedemkrat zaradi tatvine predkaznovan. Dne 12. marca t. l. se je utihotapil v hišo Marije Selan, kjer je nameraval krašiti, kar se mu pa ni posrečilo, ker se je nenadoma vrnila gospodinja domov. Skril se je pod posteljo, nato pa zbežal na prosto. Obdolženec se je zagovarjal pred sodiščem, da ni mislil krašiti, marveč si le poiskati nekaj jestvin, ker je bil lačen ter ga je sram prosjačiti. Ta zagovor seveda ni našel pri sodnikih odmeva. Da ga ni gospodinja zasačila, pokradel bi bil gotovine, zlatnine in drugih reči nad 200 K. Za kazen je prejel 13 mesecev ječe.

— **Motena veselica.** V Pintarjevi gostilni v Knapih se je vršila plesna veselica. Po polnoči se je vnel med fanti prepir, tekom katerega sta si skočila Jožef Ravnikar, posestnikov sin v Ševljah, in tesar France Pušar v lase. Ravnikar ga je sunil z odprtim nožem v glavo, nato mu pa vrgel pivsko steklenico s tako silo v glavo, da se je Pušar nezavesten zgrudil. Ravnikar, ki dejanje priznava, je bil na tri mesece težke ječe in v plačilo 175 K odškodnine obsojen.

— **Krvav pretep zaradi žganja.** Nedavno so popivali drvarji Jernej in Jakob Kunčič. Jernej Novak in Jožef Košir v Mojstrani pri Mariji Babič. Ker na Novakov poziv ni hotel Jernej Kunčič več plačati za žganje, sta šla Novak in Košir na prosto. Tu je povedal Novak Koširju, da hoče Jerneja Kunčiča napasti in ga prosil, naj mu posodi svoj nož, kar je ta tudi storil. Nato se je postavil Novak pred vežna vrata ter poklical Kunčiča ven. Komaj pa je ta prestopil prag, zadel mu je Novak tri sunke z nožem. En sunek mu je predrl levo stran prsi, z drugim sunkom ga je ranil na levi nadlehiti. Novak se je zagovarjal spočetka s pijanostjo, kasneje pa krivdo priznal. Obsojen je bil na osem mesecev, Košir pa zato, ker mu je nož posodil, na tri mesece ječe.

— **Toča v Hercegovini.** Dne 23. m. mes. je v Mostaru in okolici bila toča; ves kraj je bil pobeljen. Sicer še dreve ne cvete, vendar je mnogo škoda, ker so okleščeni poganjki.

— **Hrvaška omladina na Reki** je pričela veliko akcijo za organiziranje vsega reškega hrvatstva. Vršil se je sestanek, na katerem se je izvolil odbor za sestavo organizacijskega statuta.

— **Štrajk v Bosni.** V železnicah v Varešu so 30. m. m. stopili v štrajk vlivanci cevi, ker jim uprava ni hotela povišati plač.

— **Veliko kemično tovarno v Zagrebu** namerava zgraditi neka domača družba. Tovarna se osnuje kot zadruga in bo nosila ime »Patria«.

— **»Ljudevit Gaj«**, društvo za hrvaške šole na Reki, je imel 31. marca svoj letni občni zbor. Kako malo cenijo reški Hrvatje sami sebe, je najboljši dokaz to, da ima to važno društvo le 3 ustanovne in 95 rednih članov. Na

šodi vaju bo umorila mrzlica v enem tednu. Mahdi ve, zakaj vaju pošilja k Smainu.

»V Omdurmanu bi tudi umrla.«

»Ni res! Ne umrla bi v Mahdijevem domu v obilju in ugodnosti. In on je bil pripravljen vzeti vaju pod svoja krila. Vem, da je bil. Tako si tudi meni dobro plačal za to, da sem se postavil za vaju. Toda zdaj delajta kar hočeta! Abdullah pošilja velblodovo pošto vsak teden v Fašodo; tekom tega tedna pa delajta kar hočeta! Mene ne bosta več videla!«

Ko je to povedal, je odšel, čez nekaj trenotkov se je pa spet vrnil. Bil je zgovoren, kakor vsi Grki in moral se je izklepetati. Hotel je izliti jezo, ki se je v njem kuhala, na Stankovo glavo. Ni bil okruten in ni imel hudobnega srca, želel je pa, da bi deček dobro razumel veliko odgovornost, katero je vzel nase, ker ni maral poslušati njegovih svetov in opominov.

»Kdo bi ti branil, da ostaneš v svoji duši kristijan?« rekel je. »Misliš, da jaz nisem? Toda jaz nisem tepec. Ti si se pa hotel postaviti s svojim pretiranim junaštvom. Doselej sem izkazoval velike usluge belim jetnikom, odselej jih pa ne bom mogel izkazovati več, ker se je Mahdi name razjezil. Vsi bodo poginili. In tvoja majhna tovarišica v nesreči tudi brez dvoma! Ti si jo ubil! V Fašodi celo odrasli Evro-

pejci umirajo mrzlice, kakor muhe, kaj šele tak otrok. Ako vam pa zapovedo, da morata iti peš poleg konj in velblodov, bo padla prvega dne. To si ti naredil. Veseli se sedaj... ti kristijan!«

Potem je odšel, oni so se pa obrnili s prostora molitve skozi ozke temne ulice proti šatorom. Šli so dolgo, ker se je mesto raztezalo široko naokrog. Utrujena od naporov, opešana od lakote, polna strahu in strašnih vtiskov celega dne je Nelka pričela pešati. Idris in Gebhr sta jo priganjala, da bi šla hitreje. Toda čez nekaj časa so ji noge popolnoma odpovedale. Nato jo je Stanko vzel brez pomisleka na roke in nesel. Med potjo je hotel z njo govoriti, hotel se ji je opravičevati, da ni mogel postopati drugače, toda misli so mu odvrnile in takorekoč izumrle v glavi, da je samo ponavljal venomer: »Nelka! Nelka! Nelka!« ter jo je stiskal k sebi in ni mogel več povedati. Čez nekaj korakov mu je Nelka zaspala v rokah; šel je torej molče dalje med tihimi ulicami, kjer je motil tišino samo pogovor med Idrisom in Gebhrom.

Njuna srca je napolnjevala radost, kar je bilo za Stanka jako ugodno, ker bi ga drugače gotovo kaznovala radi njegove drzne odpovedi Mahdiju. Bila sta pa tako polna tega, kar sta doživela, da nista mogla misliti kaj drugega.

»Čutil sem se bolnega,« rekel je

Idris, »toda pogled na preroka me je popolnoma ozdravil.«

»On je kakor palma v puščavi in kakor sveža voda ob hudi vročini, njegove besede so pa, kot zreli datelji,« odvrnil je Gebhr.

»Nur-el-Tadhlil je lagal, ko je rekel, da naju ne bo pustil pred svoje obličje. Pustil je, blagoslovil in Abdullahiju ukazal, da naju obdaruje.«

»Ki naju bo obdaroval obilo, kajti Mahdijeva volja je sveta.«

»Bismillah! Naj se zgodi, kakor govoriš!« odvrnil je eden izmed beduinov.

Gebhr je pa pričel sanjati o čredah velblodov, rogate živine, konj in o vrečah, polnih piastrov.

Iz teh sanj ga je vzbudil Idris, ki mu je pokazal Stanka nesočega spečo Nelko in ga je vprašal:

»Kaj pa naj naredimo s tem sršenom in s to muho?«

»Ha! Smain naju mora nagraditi zanj posebej.«

»Ako prerok govori, da ne dovoli v nobena pogajanja z neverniki, ni Smainu nič na njih.«

»V tem slučaju mi je žal, da nista prišla v roke kalifa, ki bi naučil to ščene, kaj se pravi hujskati proti resnici in božjemu izvoljencu.«

»Mahdi je usmiljen,« odvrnil je Idris.

Potem se je ustavil za trenotek in rekel:

»V vsakem slučaju bo Smain, ako bo imel v rokah oboje otrok, lahko miren, da ne bodo Turki ali Angleži ubili njegovih otrok in Fatme.«

»Torej naju bo morda nagradil?«

»Seveda. Naj ju vzame Abdullahijeva pošta s sabo v Fašodo. Nema pa bo padlo breme z glave. Kadar se pa Smain vrne, ga bova opomnila za nagrado.«

»Torej praviš, da ostaniva v Omdurmanu?«

»Allah! Ali nimaš dovolj pota s čitka. Šatori niso več daleč.«

Stanko je začel hoditi bolj počasi, kajti njegove sile so pešale. Nelka, dasiravno lahka, ga je težila vedno bolj. Sudanca, katerima se je mudilo spat, sta kričala nanj, naj se požuri, slednjič sta ga pa poganjala in tolkla s pestmi po glavi. Gebhr ga je celo bolešno zbledel z nožem v lopatico. Deček je prenesel vse molče, varoval pred vsem svojo malo sestrico in šele, ko ga je eden izmed beduinov tako sunil, da je skoraj padel, je siknil skozi zobe:

»Hočete, da bi ne prišla živa v Fašodo?«

Te besede so ustavile Arabce, kajti bali so se prestopiti Mahdijevo zapoved. Še bolj jih je pa zadržalo to, da se je Idrisu naglo začelo vrteti v glavi ta-

Reki je veliko število hrvaških bogatašev, ki bi za šalo lahko postali ustanovniki društva. Društvo podpira en otroški vrtec in večje število otrok, ki iz Reke in okolice prihajajo na šuško šolo. Premoženja ima 35.036 K 95 h.

— **Naskok na gostilno.** Delavca Jožef Kalan po domače Marušen iz Drulovke, in Jože Kalan po domače Urhov iz Mavčič, sta prišla neki večer pred Staretovo gostilno v Laborah. Trkala sta na vrata, ki jih niso hoteli domači odpreti. Čez nekaj časa se je začelo silno razbijanje, pričelo je leteti kamenje v okno čumnate, kjer je stala gospodinja in ki vsled srečnega slučaja ni bila zadeta. Nato se je vsulo kamenje, med njim debelo tudi kakor telečja glava. Razbila sta 15 šip. Nevarnost je bila torej za domače in goste velika. Tudi vrtno ograjo sta poškodovala. Obdolženca sta pred sodiščem trdila, da nista prizadela nobene silovitosti, ker sta bila do nezavednosti pijana, vendar pa je priznal Urhov, da je proti vratom vrgel nekaj cestnega gramoza. Obsojena sta bila vsak na tri mesece težke ječe.

— **Novo brezno pri »jamcah«.** Fr. Gruden iz Dol. Retij je včeraj, t. j. dne 2. aprila, zasledil deset minut hoda od Dol. Retij v Sroboškem gozdu na mali gori »pri jamcah« malo neznatno odprtino. Ko vrže vanjo kamen, je kamen letel v globočino, da se je hitro naštel 30, in naposled je padel v vodo. Franc Gruden je odšel po orodje, da odkoplje vsaj toliko, da zleze človek v odprtino. To se je tudi z veliko nevarnostjo zgodilo. Pri tem delu pa mu je ušla iz rok 5 kron vredna železna vzdigača (kripa) ter se kotala v globočino. Vsekako je brezno zelo zanimivo, ima dva enako globoka navpična rova in je najmanj 300 m globoko. Raziskovalno društvo se prosi, da pride v kratkem času preiskat jamo, ker Gruden ne bo pustil vzdigače v jami, če jo bo mogoče najti. Kapnik je lep.

— **Z Viča.** Često se čujejo pritožbe, da morajo stranke na viški pošti čakati po pol ure in tudi celo uro, predno jih gospa poštarica vpraša za njih željo. Tako je pretečeni teden prinesla stranka brzojav in je morala čakati pol ure, da se je poštarica okrenila in brzojav prevzela in to šele tedaj, ko se jo je prav nujno prosilo! Zgodil se je tudi slučaj, da je stranka, ki gospe poštarici ni prav po volji, morala čakati, da so bile vse druge stranke, ki so pozneje prišle k okencu, odpravljene, in je imenovano stranko, daši je bila prva, odpravila kot zadnjo. Da je g. poštarica tudi nevljudna s strankami, je na Viču splošno znano. Slavno pošto ravnateljstvo vljudo vprašamo, če se vse to strinja s službenimi predpisi.

— **Epidemija.** Stara Oselica, 2. aprila 1912. V jeseni so bili pri nas v vsaki hiši ošpice in davica. Zdaj se je pojavila škrlatica. Več imamo mrličev v štirinajstih dnevih kakor celo lansko leto. Zraven tega razsaja tifus. Miha Lazar je ušel dne 31. marca zmešan na vročinski bolezni in ga že tri dni išče 20—30 ljudi. Nesrečnega Miha vidijo tuptam, pa domači ga ne dobijo.

— **Odborova seja »Matice Slovenske«** dne 30. marca 1912. Za predsednika se izvoli dr. Fr. Ilešič, za I. podpredsednika vitez Grasselli, za II. podpredsednika Ivan Sušnik, za blagajnika dr. Fr. Detela, za

ko močno, da se je moral opreti na Gebhrovo ramo. Čez nekaj časa je omotica prešla, toda Sudanec se je prestrašil in rekel:

»Allah! Nekaj mi ni prav! Kaj če bi se me lotila kaka bolezen?«

»Videl si Mahdija, torej ne moreš zboletiti!« odvrnil je Gebhr.

Slednjič so prišli k šatorom. Stanke je zbral ostanke svojih sil, izročil spečo Nelko Dinah, ki je, četudi sama bolna, vendar postljala za deklico kolikor mogoče ugodno posteljo. Sudanca in beduina so pogoltnili nekaj jermenov surovega mesa, vrgli se kot klade na plahte in zaspali. Stanku niso dali nič jesti, samo stara Dinah mu je stisnila v pest nekaj razmočene dure, katere je nekaj nakradla velblodom. Toda on ni mogel niti spati, niti jesti.

Breme namreč, ki je padlo na njegovo glavo, je bilo v resnici zelo težko. Občutil je, da je s tem, ker je zavrgel Mahdijevo milost, katero bi bil moral plačati z odpadom od vere in pogubljenjem duše, ravnal po svoji dolžnosti in da bi bil oče vesel in ponosen na njegovo ravnanje, obenem se je pa tudi spomnil, da je s tem pogubil Nelko, tovarišico svoje nesreče, malo ljubljeno sestričino, za katero bi rad dal zadnjo kapljico svoje krvi.

Ko so torej vsi zaspali, je pričel bridko jokati in je leže na svoji plahti prelival solze, kot otrok, kar je pravzaprav tudi še bil.

(Dalle.)

ključarja dr. L. Požar in dr. Fr. Zbašnik. — Uredništvo Petruškinih pesmi »Po cesti in slepi« prevzame g. Oton Zupancič, glavno uredništvo Letopisa pa predsednik. — Sprejme se za »Zbornik« »Slovarsko gradivo s Tolminkeskega« in obsežnejša povest A. Dolinarja »Tujski promet«. Sestava podrobnega programa za »Prevode iz svetovne književnosti« se odkaže knjižnemu odseku. Napisati je še uvod k »Zapiskom iz mrtvega doma« (Dostojevski). — L. 1914. ob svoji 50 letnici izda Matica posebno spomen-knjigo o svojem dosedanem razvoju ter priredi literarno izložbo; za prireditve te izložbe se voli poseben odsek s pravico kooptacije.

— **Poštne vesti.** Pri poštinih uradih Trst 12 (Sv. Jakob) in Trst 13 (Rocol) je vpeljana brzojavna in telefonska služba. — Na Učki gori je začela 1. aprila t. l. poslovati poštna nabiralnica. Poštno zvezo ima s poštanim uradom v Lupoglavi, in sicer po poštne selu, ki bo hodil dvakrat na teden k poštini nabiralnici v Vranji, ležeči na cesti Lupoglava — Boljun. — Istega dne se je odprla poštna nabiralnica v Zlatem polju (politični okraj Kamnik) in ima poštno zvezo s poštanim uradom v Lukovici pri Domžalah. Poštni sel bo hodil trikrat na teden iz Lukovice v Zlato polje. — Razpisana sta poštna urada Portorose in pa Osor (Ossero) v Istri.

— **Župnim, županskim in drugim uradom** nužno priporočamo naj pišejo po vzorce papirja za svoje pisarne na pisarno narodno-obrambnega društva »Slovenska Straža« v Ljubljani. Iz vzorcev si lahko zbere vsake vrste papirja za svoje pisarne, pri tem dorebiti ceneje kot povsod drugod, koristijo pa s tem narodno-obrambnemu društvu »Slovenska Straža«, ki Lrani tudi našo hrvaško mejo pred navali tujcev. V vsako našo pisarno odlični papir »Sl. Straža«, ki se izdeluje v prvi hrvatski tvornici v Zagrebu. Naročila na ta papir sprejema le pisarna »Slovenske Straže« v Ljubljani.

— **Mednarodno razstavo psov** bodo imeli v Pragi od 26. do 27. maja t. l.

— **Iz Prežganja pri Litlji.** V dnevih 10. in 11. marca, vršil se je od kranjskega deželnega odbora določen kmetijski - poučni tečaj v prostorih ljudske šole. V nedeljo pri dopoldanskem in popoldanskem predavanju je bilo ljudi polna šola in še zunaj so stali, v ponedeljek je bilo malo ljudi, deloma radi poljskega dela, deloma ker se to vrši prikrat, torej še ni toliko zanimanja. V nedeljo dopoldne je po prvi sveti maši predaval gospod Jožef Hladnik o praščereji; povdarjal je zlasti kako naj kmetje gledajo na izbiro plemena, na snago v svinjari, na red krmljenja, na bivanje na prostem itd. Ker imajo ljudje tukaj veliko plemenskih svinj, je podal praktične nauke o vzreji mladih pujskov. Popoldne je predaval g. Rafaj o govedoreji, priporočal kot posebno sredstvo za zdravje živine pašo in druge praktične podatke. G. Humej je z znano navdušenostjo predaval o sadjarstvu, zlasti z ozirom na mlo tukajšnje podnebje in ugodno lego za sadje. Naučil je navzoče fante, ki jih je bilo pri predavanju precej, cepiti na razne načine. Popoldne pa je predaval z velikim zanimanjem dr. Pogačnik o kmetijskem združništvu. Kolikor toliko bo ta tečaj imel dobrih posledic zlasti, da se stvar spravi med ljudstvo, marsikdo bo poskušal, zlasti pa je dobro znamenje, da se mladi fantje, bodoči gospodarji, zanimajo za ta pouk. Da se ne manjka posameznih starokopitnežev, tepcev in mračnjakov, je razumljivo. Kako ti ljudje sodijo, naj navedem besede, ki jih je izustil tak starokopitnež: »Kaj bom hodil poslušat te osele iz Ljubljane, davek mi bodo naložili, jutri bo prišel en dohtar, bo »rajtal« gotovo 100 K. »Šenkajo« naj mi eno kravo in bika, potem bom pa rad zraven šel.« Dobro si jo pogruntal, za take je treba šole.

— **Za Velikonoč obmejnimi Slovincem** naj vsaka naša gospodinja, ki še ne kupuje blaga v korist obmejnimi Slovincem, napravi obljubo, da bo odslej dosledno kupovala to blago. Katera naša gospodinja pa to blago že kupuje, naj pa napravi obljubo, da bo zanj pri svojih znankah in prijateljicah pri vsaki priliki agitirala. Med blagom, ki je na prodaj v korist obmejnimi Slovincem, zavzema odlično in važno mesto Kolinska kavna primes v korist obmejnimi Slovincem. Odlično zato, ker je ta kavna primes v resnici najboljši kavni pridatek sploh. Vsaka naša gospodinja, ki to kavno primes rabi, je kar prehlali ne more. In kava, ki ji je ta kavna primes pridejana, ugaja vsakemu najbolj, ker se odlikuje po izvrstnem okusu, prijetnem vonju in lepi barvi. Važno mesto pa zavzema ta kavna primes med blagom v korist obmejnimi Slovincem zategadelj, ker je od tistih blagov, ki se rabijo v vsakem gospodinjstvu. Če bo kupovala vsaka naša gospodinja samo Kolinsko kavno primes,

korist obmejnimi Slovincem, bodo obmejni Slovinci od tega res imeli velike koristi, kajti čim več bo imela »Slovenska Straža«, ki delo za obmejne Slovence vodi, dohodkov, tem lažje bo vršila svoje važno delo. Zato velja vsem našim gospodinjam kot dolžnost, kupovati blago v korist obmejnimi Slovincem, posebno še Kolinsko kavno primes v korist obmejnimi Slovincem, ki je izvrstno in pa pristno domače blago.

— **Nova zvezda.** Marsikomu bode še v spominu svetla zvezda, katere je nenadoma zažarela v noči 21. na 22. februarja leta 1901 v ozvezdji Perzejevem, narasla do svetlobe prve vrste, polagoma pojemala in tekoma par mesecev zopet prostemu očesu izginila. Slučna tej zvezdi, toda ne tako bliščeča se je pojavila v noči od 13. na 14. marca v ozvezdji dvojčičev nova zvezda. Najsvetlejši zvezdi tega ozvezdja sta znani zvezdi Kastor in Poluks. Zapadno od njiju, približno v dvojni razdalji teh zvezd se nahaja manjša zvezdica četrte vrste in prav pod njo, nekoliko štiri mesečne premere nižje se je zasvetila nova zvezda. — (A R 6 h, 49m 12° decl. + 32°, 15', 16"). Hartwig v Bambergu ceni njeno svetlost na 43 vrste, barva ji je rdečkasta. S fotografičnimi slikami se je doglalo, da je stala uprav na onem mestu majhna, le z močnimi daljnogledi vidna zvezdica 13. vrste. Spektroskopično raziskavanje kaže na njej žareči plin vodik. Toda že tekom 10 dni ji je svetloba vpadla na šesto vrsto, žal, da sedanje neugodno vreme nadaljno opazovanje zabranjuje. Obe imenovani zvezdi sta nam postali vidni vsled izbruha in vnetja ogromnih množic plina vodika, v katerem je vse površje zvezde zažarelo. Kaj je povod taki katastrofi, odkod prihaja, nenadoma tolika množina plinov, se da težko ugotoviti. Ker so te zvezde tako neznansko daleč od nas oddaljene, se je brezdvomno ta katastrofa dogodila pred veliko leti, morda stoletji, toda sporočilo nam je »brezčleni« svetlobni brzojav šele sedaj prinesel.

— **Oglase za velikonočno številko** more sprejeti uprava lista le še do jutri, v petek popoldne.

Štajerske novice.

— **Graški župan prosi, da naj vlada graški občinski svet razpusti.** Ker je večina graškega občinskega sveta v seji dne 2. aprila izjavila, da se je v boju s socialnimi demokrati za zvišanje stanarinskega novčiča od 10 na 16 vin. tako utrudila, da ga noče več vjevat, je včeraj opoldne graški župan štajerskemu namestniku o položaju poročal in ga prosil, naj graški občinski svet razpusti.

— **Iz šolske službe.** Prestavljeni so: nadučitelj Franc Kresnik iz Brežic v Vojnik pri Celju; nadučitelj Jože Serneč iz Vojnika v Tezno pri Mariboru; nadučitelj Ig. Lešnik iz Tezna v Brežice; učiteljica Hedvika Poš v Bizeljski vasi v Vitanje. Imenovani so: nadučitelj v St. Lovrencu pri Ivniku Friderik Horvat nadučiteljem na deško nemško šolo v Hrastniku; privatni učitelj Reinhart Krenn v Hrastniku učiteljem na nemški šoli v Hrastniku; provizorična učiteljica Rene Gottlob v Slovenski Bistrici definitivnim učiteljem istotam; nadučitelj v Polenškaku Anton Kukovič, nadučiteljem v Črešnjecju.

— **Cerkvena godba na velikonočni praznik v nemški ali Marijini cerkvi v Celju.** Pri slovesni sv. maši ob 9. uri dopoldne se poje: »Tantum ergo« od Jožefa Weissga, »Missa in hon. B. M. V. de Loreto« od V. Gollerja op. 25, s spremljevanjem mestne godbe, »Regina coeli« od Jos. Gruberja. Po maši se poje v nemškem jeziku: Zveličar je od smrti vstal, s spremljanjem vijolin in orgel. Na drugi velikonočni praznik se pojejo pri prvi maši nove velikonočne pesmi.

— **Umrl je v Gradcu pisarniški ravnatelj v pok. Anton Mravlak.** Pokojni je bil svoj čas dolga leta uslužben pri celjskem okrožnem sodišču.

— **Zadušil se je v Vildonu delavec v cementni tovarni neki Hofer.** Padel je v napravo za cement. Predno je prišla pomoč, se je v cementu zadušil.

— **Vlom.** Iz Celja nam pišejo: V eni zadnjih noči je bilo vlomljeno v gostilno Frana Čečeka v Gaberju pri Celju. Tatovi so odnesli denarja, obleke in drugih reči v vrednosti okrog 250 kron. Orožniki tatove pridno iščejo.

— **Nočni napad.** Iz Brežic nam poročajo: Posesniški sin Janez Vogrinc v Selah pri Brežicah je šel v eni zadnjih noči iz Šetinceve gostilne z fanti Jožefom Bučerjem in Janezom Savnikom proti domu. Na koncu pota se je poslovil od spremljevalcev in je šel sam naprej. Komaj pa je šel še ne četrte ure, sta skočila iz skrivališča dva moža s črnimi obrazi in sta ga podrla s poleni na tla. Ko je Vogrinc hotel vstati, ga je eden od napadalcev zabodel z nožem v hrbet. Nato sta preiskala vse žepe in mu vse odvzela. Težko ranjen se je nato Vogrinc privlekel domov, odkoder so ga spravili v bolnišnico.

— **Povodenj.** Iz Celja. Vsled močnega deževja zadnjih dni ste Savinja in Voglajna tako narasli, da je voda stala v Savinji 1 m 70 cm visoko, v Voglajni pa celo 2 m 50 cm čez navadno višino. Nižji kraji krog mesta kakor mestni park so pod vodo.

— **Različne tatvine** se že dalj časa dogajajo na celjskem kolodvoru v skladiščih. Kradejo posebno živinske kože. Neko noč so par tičkov »pri delu« zasačili. Orožniki še dalje zasledujejo storilce, katerih je več in upajo, da jih bodo kmalu imeli na varnem.

— **Gozdni požar.** Iz Pake pri Velenju nam poročajo: Pred par dnevi je nastal ob progi Celje—Velenje takoj po odhodu vlaka v gozdu Alojzija Breveca ogenj, kateri je uničil vse mlado drevje in se razširil tudi na sosednji gozd posestnika Franca Naraksa. Hitro prišedši orožniki so spravili skupaj ljudi, ki so takoj pričeli gasiti. Do noči se jim je končno posrečilo omejiti ogenj. Zgorelo je okrog 20 oral gozda. Ogenj so skoro gotovo zanetile iskre lokomotive. Škode dosedaj še niso mogli ceniti.

— **Nevihite in viharji** divjajo te dni po celnem Štajerskem. Okrog Gradca in posebno po Zgornjem Štajerskem dela vihar velike škode. Odkriva strehe na hišah, podira telefonske droge itd. Tudi po Spodnjem Štajerskem divjajo močni viharji in vlada precej ostro vreme. Kakih posebnih škod dosedaj še ni zaznamovati.

— **Utonil.** Iz Celja nam poročajo: Tik pred izlivom Voglajne v Savinjo pelje čez Voglajno mostič. Po stebrih tega mostiča se plezali fantje 13letni Kač, sin tukajšnjega čevlarskega mojstra Kača, Turin in Prevec ter lovili prinešena drva iz vode, ki so se ustavljala ob mostovih stebrih. Ko so hoteli zlo močno deblo spraviti iz vode, se je zlomilo držalo na mostu in vsi trije so padli v globoko naraslo vodo. Dečka Turin in Prevec, ki sta znala plavati, sta se z veliko težavo rešila, Kača pa so valovi odnesli proti Savinji, kjer je utonil. Vsaka rešitev je bila nemogoča.

— **Zaradi tatvine** so v Lonču zaprli postopača Jurja Sitterja, ki je izvrševal že dalj časa različne tatvine po Sp. Štajerskem. Tudi v celjski okolici je izvršil več tatvin. Aretovanec je doma iz Drešnjevasi pri Ptuj.

— **Pretepev v družini.** V Zidaričevi družini v Selah pri Brežicah so že dalj časa vladali družinski prepiri. Ko so se enkrat zopet nekaj sprli, je potegnila hčer očetu skarje iz rok in mu z njimi prizadela več ran po glavi. Sin pa se je zavzel za očeta in je sestro pretepel, vsled česar je bila tudi ona ranjena. Ko je mati hotela prepri pomiriti, se je spravil še nad njo ter jo tako pretepel, da je obležala na tleh. Sin in hči sta se imela zagovarjati za svoje dejanje pred celjsko okrožno sodnijo. Janez Zidarič je bil obsojen na 4 tedne, Helena Zidarič pa na tri mesece zapora.

Primorske vesti.

— **p Italijani za zedinjenje italijanskega dela Goriške, Trsta in Istre.** Spričo jugoslovanskih prizadevanj za zedinjenje južnih dežel v upravno celoto postaja Italijanom tesno okoli srca. Sami najbolje vedo, na kako trhljih nogah stoji njih nadvladje v teh deželah, vedo tudi, da bi se to nadvladje tisti hip pogreznilo v prah, kakor hitro bi mu vlada odtegnila svojo oporo. Dalmacija v tem oziru dovolj glasno govori. Zato bi svoj čoln radi še o pravem času spravili na varno. »Indipendente« je v več obširnih člankih sprožil in obdelal vprašanje, da se italijanski deli Goriške, Trsta in Istre oddele od slovenskih oziroma hrvaških in združijo v upravno celoto. Le na ta način se morejo Italijani ubraniti slovanski poplavi. Ta politična misel je zelo značilna; saj še ni tako dolgo od tega, ko Italijani sploh niso hoteli priznati eksistence Slovencev in Hrvatov v teh pokrajinah, marveč smo jim bili le brezpravni »ščavi«. Danes pa bi se že radi delili z nami! Pa bo težko šlo. Kje naj se postavijo meje? Saj niti Gorica in Trst nista italijanska, okolica in dežela sta pa na vsej črti slovenski oziroma hrvaški. Italijanska so komaj istrska obrežna gnezda, ki pa po suhem nimajo zveze med sabo. Najbolje bo, da italijanska gospoda še malo počaka; njena trdnjava v Istri mora preje dobiti še par krepkih sunkov in razpok, da se ohladi njena nestrpnost, ki se še brani najmanjšemu spoznanju nasproti slovenskemu in hrvaškemu ljudstvu, kar so znova dokazala zadnja pogačanja za sporazum. Ta gospoda noče poslušati pameti — izmodri naj jo bič, ki ji ga brez usmiljenja plete naraven razvoj narodnih, gospodarskih in političnih razmer. Bodočnost je Slovencev in Hrvatov!

— **p Velika nesreča v Pulju.** — Dva mornarja utonila. Iz Pulja nam poročajo: V torek se je dogodila tu zopet velika nesreča, katere je zahtevala troje mladih življenj. Ko je pripravljalo moštvo vojne ladje »Büffel« objekte za strelne vaje, so padli trije mornarji omenjene vojne ladje iz čolna, katerega so se pri navedenem delu posluževali. Čoln so morski valovi obrnili. Ta dan je bilo morje strašno razburkano.

Dva mornarja sta takoj izginila v morskih valovih. Tretjega mornarja je bilo po dolgem času pač mogoče rešiti, toda zavžil je v boju z valovi toliko vode in se tako izmučil, da je kmalu po rešitvi umrl. Natančnejši podatki o nesreči še niso znani. Kakor se čuje, sta ona dva mornarja, katera sta našla smrt v morskih valovih, Čeha.

p Aretiran lastnik banke. Iz Pulja poročajo: Imetnika neke tukajšnje majhne banke Rudolfa Afriča je dalo sodišče aretovati. Prišli so menda na sled nekorektnostim v bančnem poslovanju.

p Imenovanje. Namestnik v Trstu je imenoval redarstvena kancelista Frana Gulina v Trstu in Ivana Sinkoviča v Gorici za redarstvena oficijala.

p Premiščanje v ministrstvo. Gospod dr. Florio Gregorič, finančni koncipist pri tržaški finančni direkciji, je službeno poklican v finančno ministrstvo.

p Predrzna tatvina v Trstu. Kotlarski delovodja v Lloydovem arsenalu Fran Zadnikar je šel s svojo soprogo iz svojega stanovanja nekoliko v gostilno v bližini svojega stanovanja, ki ga je seveda pošteno zaklenil za seboj. Okrog polnoči sta prišla nato oba skupaj domov in tu sta našla celo stanovanje popolnoma narobe, dasiravno ni kazala ključavnica pri vratih v stanovanje prav nikake poškodbe. Zadnikarva soproga je imela shranjene v neki omari svoje dragocenosti. Ključavnica je bila tu strta in o dragocenostih ni bilo niti sledu več. Skupna vrednost teh ukradenih predmetov znaša 524 K. Izginila pa je tudi svota 3500 K, ki je bila shranjena v isti škrinjici. Zadnikar je seveda nemudoma javil stvar policiji in preiskava je dognala, da so zlikovci vdrli v Zadnikarjevo stanovanje skozi okno s strani nove hiše, ki jo gradi g. Kmerlič, in sicer skozi kuhinjsko okno v kuhinjo in odtod v stanovanje. Za zlikovci ni nikakega sledu.

Cerkveni letopis.

— Konferenca Sodalitatis za novo-miški dekanat bo velikonočni torek v Smihelu pri Novem mestu.

V torek, 9. aprila, bo v Velikih Laščah konferenca Sodalitatis Ss. Cordis Jesu.

MUSICA SACRA V STOLNICI.

Veliki petek (okrog pol desetih): Improperia, z l. L. Vittoria, »Ecce quomodo moritur justus«, z l. Jak. Gallus (Petelin). — Zvečer ob sedmih slovenske postne pesmi (P. Ang. Hribar, Gregor Rihar in P. Hug. Sattner).

Veliko soboto (okrog pol desetih): Missa in hon. s. Josephi, z l. I. Pogáčnik, »Confitemini Domino«, z l. Ant. Foerster, vespere koralno. — Popoldne ob štirih pri slovesnem vstajenju: Duo responsoria »Angelus Domini« in »Cum transisset sabbatum«, z l. Stan. Premrl, »Surrexit pastor bonus«, z l. Nikel, Te Deum, z l. Stan. Premrl, Regina coeli, z l. p. Hug. Sattner, Tantum ergo v B-duru, z l. Ant. Foerster.

Velikonočni nedeljo (ob desetih): Missa in D, z l. K. Greith, gradual »Haec dies« in sekvenca »Victimae paschalis«, z l. Ant. Foerster, ofertorij »Terra tremuit«, z l. Ign. Mitterer.

Velikonočni ponedeljek (ob desetih): Missa seraphica, z l. p. Hugolin Sattner, gradual in sekvenca, z l. Ant. Foerster, pri ofertoriju: »Cum transisset sabbatum«, z l. Stan. Premrl.

Ljubljanske novice.

Ij Poljska razstava v Mestnem domu bo odprta do 14. t. m. Opozarjamo občinstvo na to zanimivo razstavo slik poljskih umetnikov. Vstopnina 1 K, za otroke, delavce, dijake in vojake 40 h.

Ij »Ljudski oder« ponovi na Velikonočni ponedeljek ob štirih popoldne lepo uspelo izvirno noviteto iz dobe preganjanja kristjanov »Dekle z bliseri«. Kdor je čital »Slovenčev« podlistek, ve, kako lepa in zanimiva je snov igre. Občinstvu je predstava jako uga-jala. Ker se igra tudi na najmanjšem podeželnem odru brez težav, zato opozarjamo na ponovitve, ki je nepreklicno zadnja v tej sezoni, podeželne odre in okolice. Ker se igra prične ob štirih in konča ob pol 7. uri, so tudi posamezne železniške zveze za razne zunanje posetnike jako ugodne. Vstopnice se dobe v predprodaji v »Katoliški Bukvarni«; tudi po pošti se jih lahko naroči proti pošiljati dotičnega zneska.

Ij Konkurz je bil danes odprt nad premoženjem pobelega trgovca in lastnika mlina Jakoba Bončarja. Kakor se zatrijuje, sta mu oče in brat podpisala za 160.000 kron, bo pa morda še več. »Steiermärkische Eskomptebank« nam piše, da znaša njena tirjave 250.000 kron in je za to vsoto varna z vknjizbami na vseh posestvih Jakoba Bončarja v Domžalah in na posestvih njegovega očeta v Ljubljani. Tudi pri »Grazer Disconto-Gesellschaft« je zapustil Jakob Bončar

velik dolg, tako da tirjave »Grazer Disconto-Gesellschaft« in »Steiermärkische Eskomptebank« znaša okoli 400.000 kron, ki so vknjizene na posestvih Bončarjevih sorodnikov in jih krijejo tudi jamstva njegovih trgovskih znancev.

Ij Po občinskem svetniku Milohnoji je udrinil »Dan« v članku »Človek mora biti danes egoist«. V članku odklanja državnega uradnika kot ravnatelja Mestne hranilnice. »Dan« dobesedno piše: »Kot državni uradnik ni mogel imeti nobene izobrazbe, torej tudi ne nobene strokovne sposobnosti za vodstvo denarnega zavoda.« — Tako ceni Dolje Ribnikar svoje gg. volilce.

Ij Krasní umetniški velikonočni razglednici akademičnega slikarja g. Vavpotiča se dobe v Ljubljani v naslednjih prodajalnah: Prodajalna Kat. tiskovnega društva (prej Ničman). — A. Škulj, Poljska cesta. — Trafika Šoukal, Pred škofijo. — Trafika Štrkovič, Dunajska cesta. — A. Češnovar, Kolodvorska ulica. — Ivana Fojkar, Dolenjska cesta št. 1. — Ivan Gajšek, Sv. Petra cesta 2. — Ana Janežič, Florijanska ulica 14. — A. Sušnik, trgovec, Zaloška cesta 21. — Hinko Sevar, trgovec, Št. Jakobski trg. — Fr. Igljč, Mestni trg. — Ana Okrupa, Resljeva cesta 7. — Trafika »Union«.

Ij Deželno pomožno društvo za bolne na pljučih na Kranjskem. Letošnji redni občni zbor vrši se v četrtek, dne 18. t. m. ob pol 6. uri zvečer v bibliotekni dvorani c. kr. deželne vlade. Dnevni red: 1. Predsedstvena naznanila. 2. Poročilo odbora, in sicer: a) generalnega tajnika, b) blagajnika. 3. Poročilo računskih preglednikov. 4. Volitev dveh računskih preglednikov. 5. Samostojni predlogi (§ 15. pravil).

Ij Umrli so v Ljubljani: Marija Cajhen, bivša delavka, 86 let. — Janez Gerbec, delavec, 29 let. — Jožef Dobravec, dninar, 22 let. — Ivana Petrovič, strokovna učiteljica, 41 let. — Franciška Svete, hči kočarja, 5 let. — Franciška Jesih, delavka v tobačni tovarni, 27 let. — Boštjan Kovač, delavec, 80 let. — Janez Mejač, hlapec, 72 let. — Milan Tušek, steklarjev sin, 3 mesece. — Mihael Mlakar, delavec, 33 let.

Ij Nepošten vajenec. Leta 1895. v Trstu rojeni in v Kranj pristojni Marijan Pogáčnik se je učil pri nekem tukajšnjem pekovskem mojstru, ki je imel z njim kljub njegovim muham še vedno potrpljenje. Te dni je pa poslovođkinji ukradel 120 K in se mislil odpeljati, kar se mu pa ni posrečilo, ker ga je na obvestilo oškodovanke na južnem kolodvoru službujoči stražnik tik pred odhodom prijel in aretoval. Mladega malopridneža so izročili sodišču.

Ij Občni zbor Deželne zadruge sodavičarjev na Kranjskem s sedežem v Ljubljani se vrši dne 18. aprila 1912, ob pol 10. uri dopoldne v Ljubljani, Rimska cesta št. 17 v gostilniških prostorih Gašperja Bolte.

Ij Izgubljeno in najdeno. Šivilja Ana Štrukljeva je izgubila denarnico, v kateri je imela 14 K denarja. — Ursula Peklajeva je izgubila denarnico s 170 K. — Služkinja Neža Robičeva je izgubila bankovec za 10 K. — Zasebnica g. Ana Bertolucijeva je izgubila novce za 5 K. — Prodajalka Ivana Kosmačeva je našla biserni molek. — Di-jak Jožef Kremenšek je našel kos suknja. — G. Erih Mahr je našel zavitek, v katerem je bil namizni prt, ženski naglavni robec in ščipalnik. — Najden je bil šop ključev, katere dobi lastnik nazaj na osrednji stražnici.

Ij Stanovsko društvo uradnikov c. kr. užitnine na Kranjskem je imelo svoj VI. letni redni občni zbor dne 24. marca 1912 ob 2. uri popoldne v gostilni pri »Mikužu« v Kolodvorski ulici. Otvoril ga je g. predsednik Franc Rupnik, ki je pozdravil navzoče člane. Tajnik Ivan Tomažič je poročal, da šteje društvo 59 članov; podpora se je dovolila šestim članom in eni vdovi v različnih svotah. Med letom je pristopilo 14 novih članov. Blagajna izkazuje 1022 K 23 vin. dohodkov in 425 K 20 vin. izdatkov, toraj 597 K 3 vin. blagajniškega prebitka. Društveno premoženje znaša 1751 kron 36 vin. Pri volitvah so bili izvoljeni: Za predsednika Andrej Hvastja, za podpredsednika Franc Štrubelj, za tajnika Ivan Tomažič, za blagajnika Andrej Sever, za odbornike Ivan Zagor, Otrin Jakob, Miselj Josip in Zagor Fran.

Razne stvari.

Umivanje nog Veliki četrtek na avstr. dvoru je letos odpadlo, ker se cesar slavnosti osebno ne more udeležiti. Pač pa so bile starke in starčki, ki so bili za umivanje nog izbrani, ravno tako pogoščeni in obdarovani, kakor da bi se cesar umivanja nog sam udeležil.

Poljakl za okrašenje gradu Wawel. Poljski kipar Vaclav Szymanowski je dobil pred nekaj časom poziv, naj izdela spomenik za arkade wawelskega gradu v Krakovu. Umetnik je se-

daj svoje delo izložil v dunajski »Se-cesiji« pod imenom »Obhod«. V kakih 100 figurah kaže Szymanowski zgodovino Poljske v obliki sprevoda. Sedaj se je pod predsedstvom ministra za Galicijo, Długosza, in poljskega pisatelja Sienkiewicza, osnoval odbor, ki ima nalogo, zbrati potrebno vsoto dva milijona kron za izvedbo Szymanowskovega modela.

Viharji in potresi. Na Ogrskem so včeraj divjali veliki viharji, ki so velike škode povzročili. Več krajev je zapadel sneg. V Bukovini je včeraj ponoči divjal strašen snežen vihar. Temperatura je padla 18 stopinj pod ničlo. Črnovice vzdržujejo le omejeno zvezo z Budimpešto, vse druge železniške proge so zasnežene. V Karajevu se je včeraj zvečer zemlja tresla. Potres je trajal 6 sekund. Sunki so bili tako močni, da se je hišna oprava zibala. V Bosni sneži. Temperatura je padla pod ničlo.

Strašne poveljni ob velenju Mis-sisipi. Mississippi je prestopil bregove. Povodenj je tako strašno, da take ljudje še ne pomnijo.

Boj orožnika z morilcem. V Saccu na Tirolskem je bil pred kratkim neki trgovec usmrčen. Orožniki so 3. t. m. doznali, da je trgovec neki njegov uslužbenec usmrtil. Orožniku, ki je hotel morilca aretirati, se je ta ustavil. Vnel se je boj, v katerem je bil orožnik prisiljen morilca ustreliti.

Novice iz Amerike.

Umrli je v Čikagi, Ill. Slovenec Fr. Požek, ki je bil doma iz Botoraja v črnomaljskem glavarstvu. V Združenih državah je bival že nad dvajset let. Ranjki zapušča v stari domovini ženo in štiri nedorasle otroke.

Poročil se je v Buxtonu, Iowa, Feliks Razpotnik iz Smočidola, z gđno. Franciško Prašnikar iz Zlakar pri Zagorju ob Savi.

Nesreča. V Kelloggu, Idaho, je ubilo dne 9. marca rojaka Valent. Oblaka. Peljal se je na vozičku iz rudnika Bankhill. Voziček je skočil s tira in pri tem vrgel nesrečnega v 750 črevljev globok prepad. Bil je na mestu mrtev. — Ranji je bil rojen dne 14. februarja leta 1882 v Polhovem gradu na Gorenjskem. Zapušča ženo in dvoje neprekrljenih otrok.

Telefonska in brzojavna poročila.

IMENOVANJA V MINISTRSTVU.

Dunaj, 4. aprila. Uradni list naznanja imenovanje prvega sekčnega svetnika v ministrstvu zunanjih zadev Ladislava barona Müllerja za izrednega avstrijskega poslanika v Tokiu. Baron Karol pl. Macchio je imenovan za prvega sekčnega svetnika v ministrstvu zunanjih zadev. Ogrski državni tajnik v pokoj Wickenburg je postal sekcijski šef v ministrstvu zunanjih zadev.

NADVOJVODA KAROL FRANC JOŽEF V PETERBURGU.

Dunaj, 4. aprila. Nadvojvoda Karol Franc Jožef in njegova soproga Zita bodeta meseca junija štiri dni gosta na ruskem dvoru.

GROF KEUEN GROZI Z RAZPUSTOM OGRSKEGA DRŽAVNEGA ZBORA.

Budimpešta, 4. aprila. Khuen-Hedervary se je izjavil, da bo ogrski državni zbor razpuščen, ako tekom enega meseca ne bo zopet reda v državnem zboru.

SAMOUOMOR LJUBLJANSKEGA HIŠNEGA POSESTNIKA.

Celovec, 4. aprila. Tu se je v stanovanju svoje sestre na oknu obesil hišni posestnik Jožef Leuz iz Ljubljane.

KONČANA STAVKA NA ČEŠKEM.

Praga, 4. aprila. V vseh severnozhodnih čeških premogarskih krajih so danes pričeli delavci z delom. Včeraj so stavkujoči skoro soglasno sklenili, da prično danes delati. Stavka premogarjev na Češkem, ki se je pričela dne 24. marca, je končana.

OROŽNIKI V ZAGREBU.

Zagreb, 4. aprila. Včeraj je dospelo v Zagreb 150 orožnikov, danes je vlada poklicala v Zagreb iz bližnjih krajev še 200 orožnikov.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 4. aprila 1912.

Pšenica za april 1912	11-32
Pšenica za maj 1912	—
Pšenica za oktober 1912	10-76
Rž za april 1912	10-09
Rž za oktober 1912	8-79
Oves za april 1912	9-77
Oves za oktober 1912	9-44
Koruza za maj 1912	8-74
Koruza za julij 1912	8-79

GENERALNA STAVKA DELAVSTVA NA HRVAŠKEM.

Zagreb, 4. aprila. Takoj, ko je vladni list »Narodne Novine« priobčil drakonske naredbe bana Cuvaja, so se sestali zastopniki hrvaškega socialnodemokratskega delavstva h konferenci, na kateri so sklepali o političnem generalnem štrajku vsega hrvaškega delavstva.

RAZPOLOŽENJE V HRVAŠKIH POLITIČNIH KROGIH.

Zagreb, 4. aprila. V vseh hrvaških političnih krogih vlada veliko razburjenje zaradi nasilnih dogodkov. Splošno povdarjajo, da se Hrvaška bliža resnim dogodkom nasproti in vse pričakuje z največjo napetostjo dogodkov, ki se imajo doigrati te dni, zlasti v Zagrebu. Bati se je, da se bo politični položaj na Hrvaškem tako poostрил, da bo vzbuknila z elementarno silo vsa ljudska nevolja na dan. Uvedba kraljevega komisarijata bo povzročila odločne proteste hrvaškega naroda proti samovoljnemu kršenju ustave, kajti komisariat je protustavna institucija, ki jo hrvaška ustava ne pozna.

Zagreb, 4. aprila. Tu je mir. Voditelji opozicijskih strank so izdali poziv, naj ljudstvo vladi ne da povoda s pripravljeno brutalno silo poseči vmes, vendar se čuti, da lahko pride vsak čas do izbruha ljudske nevolje. Položaj je resen in nevaren.

Zagreb, 4. aprila. Komisariat je sprejet s popolnim mirom, ker je bilo vse nanj pripravljeno. Cuvaj je računal z velikimi izgredi ter je sedaj v zadregi, ker ne more na višje mesto poročati o izgredih in tako utemeljevati potrebe komisarijata.

SESTANEK NEMŠKEGA CESARJA Z RUSKIM CAROM.

Peterburg, 4. aprila. Nemški cesar Viljem se bo sredi junija v finskih vodah sestal z ruskim carom.

NEMŠKI CESAR PISATELJ.

Pariz, 4. aprila. Listi poročajo, da je nemški cesar napisal igro »Družina«, v kateri razlaga svoje nazore o vplivu očeta na družino.

BOMBE NA LLOYDOVEM PARNIKU.

Carigrad, 4. aprila. Na Lloydovem parniku »Tirol« je bilo utihotapljenih več bomb. Več oseb, ki so s tem v zvezi, je bilo aretiranih.

NAPAD NA GENERALA.

Tiencin, 4. aprila. Na generala Li Juanhunga je bil izvršen atentat. General je težko ranjen.

LEPO VREME.

Dunaj, 4. aprila. Vremenska opazovalnica naznanja za praznike lepo vreme.

KOZE NA DUNAJU.

Dunaj, 4. aprila. Neki 18 let stari krtačarski vajenec je obolen na kozah. Bo-lezen je zanešena iz Galicije.

OBSOJENI RUSKI OGLEDUH.

Krakov, 4. aprila. Ogleduh Marijan Piezhocinski, ki je bival pod tujim imenom kot delavec v dunajskem arzenalu in bil v zvezi z ruskim vojaškim atašejem Marčenkonom na Dunaju, je bil danes obsojen v dveletno ječo.

MLADENIČ UBIL MLADENIČA IN GA OROPAL.

Dunaj, 4. aprila. Vajenca pri nekem prekajevalcu mesa 18 letnega Karola Ham-merschmidta so našli mrtvega. Domnevali so, da ga je ubilo konjsko kopito. Sedaj so pa dognali, da ga je ubil s kladivom 17 let stari kočijaž Jožef Kabun ter ga oropal. Kabun je nato vrgel truplo pod konja, ki je mrtvecu zadel še en udarec s kopitom. Mladega morilca Jožefa Kabuna so aretirali.

POMILOŠČENA BARONICA MORILKA.

Pariz, 4. aprila. Predsednik francoske republike je pomilostil v dosmrtno ječo na smrt obsojeno baronico Confrigny, ki je svojega 18 let starega sina nagovorila, da je umoril njenega soproga.

ARETIRAN ROPAR Z AVTOMOBILOM.

Pariz, 4. aprila. Policija je zopet prišla enega izmed apaške družbe, ki je izvršila napade z avtomobilom. Policija je aretirala apaša Carronysa. Pri aretaciji so našli pri njem dva nabasana revolverja.

NESREČA NA AMERIŠKI VOJNI LADJI.

New York, 4. aprila. Na vojni ladji »North-Dakota« se je razletel top. Tri-najst mornarjev je ubitih, več mornarjev ranjenih.

POVODNIJ V AMERIKI.

New York, 4. aprila. Reka Mississippi vedno bolj narašča. Pol milijona ljudi je v nevarnosti, ako razpočijo nasipi. Vse prebivalstvo mora pomagati na utrditvi nasipov. Žene in otroke so poslali v druga mesta. Nad 30.000 oseb je že sedaj brez strehe.

Predavanja pri soc. kurzu S. K. S. Z. v Ljubljani se vrše v sledečem redu:

Torek, 9. aprila:

Od pol 10. do pol 11. ure: Zunanja politika. Dr. Korošec.

Od pol 11. do pol 12. ure: Centralizem in federalizem. Profesor Evgen Jarc.

Od pol 12. do pol 1. ure: Gospodinjski kurzi. Gdč. M. Odlasek.

Od 3. do 4. ure: Organizacija žensk. Dr. Hohnjec.

Od 4. do pol 6. ure: Notranja kolonizacija. Dr. J. Adlešič.

Od pol 6. do 7. ure: a) Orel, urednik Terseglav; b) strelne organizacije, dr. Cepuder.

Od 8. do 10. ure: Seja Orlov: a) poslovnik; b) javni nastopi; c) »Mladost«.

Sreda, 10. aprila:

Od pol 9. do pol 11. ure: Agrarna politika. Poslanec Hladnik.

Od pol 11. do pol 12. ure: Skrb za bolnike. Dr. Doljšak.

Od pol 12. do pol 1. ure: Treznostna organizacija. Urednik J. Kalan.

Od 3. do 5. ure: Socialna politika. Dr. Krek.

Od 5. do 7. ure: Igre, dr. Mrhar; oder, profesor Robida.

Od 8. do 10. ure: Dramatični poskusi; razkazovanje odra.

Četrtek, 11. aprila:

Od pol 9. do pol 11. ure: Občinska politika. Dr. Lampe.

Od pol 11. do pol 1. ure: »Slovenska Straža«. Dr. Vrstovšek.

Od 3. do 4. ure: Verska vzgoja v izobraževalnih društvih.

Od 4. do 5. ure: »Čebelice« v izobraževalnih društvih. Kaplan J. Sedej.

Od 5. do 6. ure: Godba v izobraževalnih društvih. Kaplan Kogej Fr.

Od 6. do 7. ure: Petje v izobraževalnih društvih. A. Svetek.

Ob 8. uri: Občni zbor S. K. S. Z. za Kranjsko.

Petek, 12. aprila:

Od pol 9. do pol 11. ure: Poučni kurzi. Dr. L. Pogačnik.

Od pol 11. do pol 1. ure: Jugoslovanska Stokovna Zveza. Urednik Fr. Kerhne.

Od 3. do 4. ure: Skrb za zdrava stanovanja. Dr. Adlešič.

Od 4. do 5. ure: Izselsjevanje in preseljevanje. Dr. Vl. Pegan.

Od 5. do 6. ure: Skrb za otroke. Dr. Gruden.

Od 6. do 7. ure: Skrb za vajence. Alojzij Stroj.

Ob 8. uri: Prost sestanek v »Unionu«.

Kdor se še ni prijavil, pa se želi kurza udeležiti, naj se nemudoma javi: tajništvu S. K. S. Z. v Ljubljani.

Pred začetkom tečaja naj se vsakdo oglasi v torek od pol osmih dalje v tajništvu S. K. S. Z. v Ljudskem domu, I. nadstropje. Kdor želi ceneje hrane in stanovanja, naj nam to takoj javi.

Na občnem zboru se bodo razmotrile stvari, ki zadevajo vso našo organizacijo, zato vabimo in prosimo vse bratske Zveze, da blagovolijo poslati h kurzu svoje zastopnike.

Vodstvo S. K. S. Z.

NEMŠKI PROTISLOVANSKI NAČRTI.

Nemško - češki deželni poslanec Perko je govoril na shodih v Inomostu in v Solnogradu. Izjavil je, da morajo vsi avstrijski Nemci složno nastopati, da bodočnost Nemcev na Češkem zagotove in da si prosto pot do Adrije zgrade.

NA KITAJSKEM

so se v Čekjanu vojaki uprli in zagrozili, da bodo svojemu generalu hišo zažgali. Narodna skupščina v Nankinu je sklenila, da svoj sedež iz Nankina v Pekin premesti.

Glasba.

Za organiste. Ravnokar je izšla v založbi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani nova, jako praktična cerkvenoglasbena zbirka: 100 preludijev za orgle, zložil Stanko Premrl, stolni regenschori v Ljubljani. — Preludiji so večinoma kratki in jedrnat, in ravno takih naši organisti najbolj potrebujejo. Nekaj jih je pa tudi daljših in slovesnejših. Skladbe so solidne, zanimive in živahne. Zbirka je razvrščena po tonovih načinih, in sicer slede skladbe v tem-le redu: C-dur, G-dur, D-dur, A-dur, E-dur, F-dur, B-dur, Es-dur, As-dur in Des-dur. — Obširna zbirka Premrlovih preludijev stane samo 3 K 80 h, po pošti 20 h več.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5, obišče vsaki dan ta teden do 300 odjemalcev, kateri kupijo razne potrebščine. To izpričuje, da se tam kupi res ceno in dobro.

Spominjajte se pri vseh prireditvah, pri vseh veseljih in žalostnih dogodkih »Slovenske Straže«!

Dika 1016 4-1
mojih čevljev
so pravi

PALMA
kaučukovi podpetniki.
Trpežni, elegantni, higienični.

Priporočamo hitre

drože (presgerm)

iz drožarne Josipa Košmerl, Ljubljana, Franciškanska ulica 8. Izborna blago! Točna postrežba. Zahtevajte drože v prid »Slovenske Straže«. 159

Gospod

UBALD PL. TRNKÓCZY
lekarnar

Ljubljani.

Na priporočilo gosp. Medic-a naročil sem bil za poskušnjo 1 zavoj Vašega »Sladin-čaja«. Ker pa je isti zmešan z nekoliko kuhanim kravjim mlekom mojemu 4 mesece staremu otroku tako ugajal, začela ga je moja žena redno z Vašim res izvrstnim »Sladnim čajem« (znamka »Sladin«) hraniti in otrok se ga je tako privadil, da bi sedaj brez njega skoro ne mogel biti. Zatorej Vas uljudno prosim, pošljite mi po četrti pošiljati takoj še nadaljnih 6 zavojev Vašega »Sladnega čaja«, katerega bodem vsakemu najtopleje priporočal.

Škofljica, dne 12. februarja 1912.

Odličnim spoštovanjem udani

Vinko Ogorelec ml.,
lesni trgovec.

Rogaški

Tempel vrelce. Dietetična namizna pijača s obilno ogljikovo kislino. Pospešuje prebavo in izmenno snovi.
Styria žele koncentriran medicinski vrelce, priporočljiv pri kroničnem žilnem kataru, zaprtju, Brightovih ledviah, vrančnik, oteklinah, jetrnih trdnih, slati, snovizmenih boleznih, katarib dihalnih organov.
Donati Zdravilen vrelce največje vsebine svoje vrste. Zlasti uporaben pri kroničnem črevesnem kataru, obstopitji žilnih kamnin, tošči, trganju, sladkovni bolezni

Najmočnejši
prirodni vrelce magnezijo-glauberske soli

Zastopstvo in glavna zloga:
Karl Steiner, Celovec, Hoffmannng.

MOJA STARA
izkušnja me uči, da moram za nego kože rabiti le Stocker-pferd ličijino mlečno milo Bergmann & Co., Tešin ob Labi. Komad po 80 vin. se dobiva povsod. 441

Išče se 1052
pestunja od 14 17 let, obrniti se je na: gospo Ludoviko Sattler, Trst, Via Molni granda 46. Nastop takoj!

?	T	?
T	U	P
?	P	?

Zahvala. 1058

Povodom krute smrti nepozabne in prelube mamice, tašče in stare mamice, gospe

Terezije Šentak roj. Fröhlich

izrekamo prečastiti duhovščini, slavnim društvom in drugim korporacijam, ter vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izražena sočutja, za krasne vence in mnogobrojno spremstvo k večnemu počitku našo najiskrenejšo zahvalo.

Vransko pri Celju, 4. aprila 1912.

Žalujoči ostali.

Mlad uradnik

s prima spricevali, trgovsko solo in prakso, več obeli deželnih jezikov — strojepisja in uradovanja v hranilnici, želi primerne službe.

Prijazne ponudbe pod »Zanesljiv 1025«, na upravo »Slovenca«. 1025 3-1

Zlate svetilje: Berlin, Pariz, Rim itd.
Najbolj. kosm. zobo-
čistil sred-
stvo
Seydlin
Izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Stritarjeva ulica 7

Sprejme se

stenograf
ozir. stenografinja.

Reflektira se le na izurjeno, spretno moč.

Sprejemajo se le pismene ponudbe — osebne ponudbe se odklanjajo.

Ponudbe je nasloviti na: Dr. Vladislav Pegan, odvetnik v Ljubljani. 1054

Idealno posestvo

okolu 60 kat. oralov, arondirane njive, dobra zemlja, malo viseča južno-zahodna lega, po dolžini ob občinski cesti, nekaj travnika, kakor tudi 20 kat. oralov mladega gozda na Hrvaškem (Zagorje) se proda najceneje za 44.000 kron. Nobenega poslopja, najboljše delavne razmere. Primerno posebno za marljivega poljedelca, a tudi za parcelacijo. — Več pove oskrbnitvo graščine Peščeno, p. Konščina. 1059

Vajenca

sprejme takoj pekovski mojster
Anton Videmšek, Selo 45, pošta
Moste pri Ljubljani. 996

M. TUŠEK, LJUBLJANA

Stari trg 28

trgovina s steklom, porcelanom, svetilkami, podobami in zrcali po najnižjih cenah

se priporoča prečastiti duhovščini in slavnim cerkvenim predstojništvom za lastno

umetno izdelovanje slikanih cerkvenih oken.

Načrte in proračune na željo. — Solidna postrežba.

175

»DIE ZEIT«, zelo razširjen dunajski list, piše v štev. 2908, Dunaj, sobota, dne 29. vinotoka 1910, na strani 10 pod naslovom: Narodnogospodarska revija »Čas«. Dalje »NAŠ OTROK«. Casopis za vzgojo in varstvo otrok, Dunaj, V. letnik, štev. 2, koncem maja 1907. — Potem: »NARAVNI NAČIN ZDRAVLJENJA«. Glasilo za praktično higijeno na Dunaju decembra 1910. štev. 421, 22. letnik pišejo sledeče:

Varčne gospodinje!

Dočim daste za vsa druga otročja redilna sredstva 1 do 3 K, velja »SLADIN« ali dr. pl. Trnkóczy-ja »SLADNI ČAJ« 1 zavojček z 1/2 kg samo 50 vin. Na tisoče otrok ga zavziva z najboljšim uspehom. — Glavne zaloge v Ljubljani lekarna Trnkóczy, zraven rotovža; na Dunaju v lekarnah Trnkóczy: VIII., Josefstadterstrasse 25; III., Radetzkyplatz 4; V., Schönbrunnerstrasse 19; v Gradcu, Sackstrasse 3. Razpošiljanje po pošti. — Prva največja eksportna trdnica. — Preizkušeno lekarniško blago. — Drogijske cene. — Mastin za živinorejce. — Telefon štev. 190.

voznika

od 24 do 40 let starega neoženjenega za prevažanje raznovrstnega trgovinskega blaga. Plačilo po dogovoru s Karolom Šiškovič-em Črnikal, Istra.

Svet in pomoč
za tiste, ki trpijo
na težkem prebavljanju vsake vrste, gorčicah, tvrti kisline, zaprtju, bolečinah v želodcu in s tem v zvezi stojajočih slabosti, nudijo že 30 let sem priznane pristno

Brady-jeve želodčne kapljice 3378

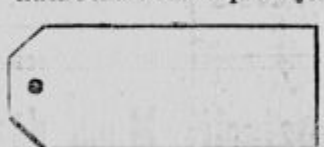
prej. Marljave kapljice imenovane. Vredno se enako glasečin se ponaredu in popačih in pašte na stransko varstveno znamko a podpisom C. Brady. — Dobiva se v vseh lekarnah. Pošiljatev v provinco po lekarnarju C. Brady, Dunaj, Felschmarkt 2, 462. 5 steklenice za K 5-90. 2 po dvojene steklenice za K 6-00 franko.

Hiša blizu bohinjskega jezera,

pripravna tudi za gostilno, imajoča 14 sob, s prostornim vrtom, je na prodaj. Potrebna pojasnila se dobe pri Hranilnici in posojilnici na Bohinjski Bistrici. 964

Privezni listki

Vsled odloka železnice mora imeti vsaka vreča in vsak omot etiketo z označbo namembne postaje.

Take etikete izdeluje po najnižjih cenah Ljubljanska kartonažna tovarna

J. Bonač sin, Ljubljana.

Vzorci in cene na zahtevo.

Pod zelo ugodnimi pogoji se prodaja

hiša

z dobro idočo trgovino. Kje pove uredništvo. 871

Kuharica

Išče službe v kakem župnišču. Naslov pove uprava lista pod 1040. 1040

Gotovi damski kostumi
vrhnja in spodnja krila
v vsaki ceni in barvi in največji izberi.

Moderni damski klobuki
za šport in potovanje
iz angleškega blaga, svile in platna.
Auto aube in pajčolani, igle za klobuke.

:: Bluze ::
pralne, čipkaste, svilene
voile in volnenega blaga.
Hišne halje.
Potovalni plašči.

Otročji platneni klobučki
slamniki in matrosen čepice
iz sukna, listra in pique.
Pralne obleke, majce, predpasniki, nogavice itd. itd.

Za žalovanje
črni kostumi, bluze razne vrste, vrhnja in spodnja krila
plašči, pletene jope, klobuki, pajčolani
rokavice, flore in vse druge žalne modne predmete trakove za vence

P. Magdič, Ljubljana nasproti glavne pošte

V dobrem stanu ohranjeno
damsko kolo
in ravno tako za gospoda se po nizki ceni odda.
Ogledala se lahko vsako dopoldne
Kuhnova cesta št. 3, I. nadstr. desno.

Sanatorij „Mirni dom“
priporočan od zdravnikov, sprejema bolnike na živcih, histerične, bolne na srcu, želodcu, pa take, ki so samo okrepčanja potrebni. — Cene so zmerne. — Prospekti na zahtevo zastoj.
Dr. Fran Ceh, Gornja sv. Kungota pri Mariboru.

Manjša špecerijska trgovina
na zelo prometnem kraju v ljubljanski okolici se radi prevzetja večje trgovine takoj prodajo. Ponudbe pod »Fortuna 1912« poštino ležeče, Ljubljana.

Združeni čevliari v Ljubljani
Wolfova ulica št. 14

priporočajo svojemu občinstvu svojo bogato za ogo vsakovrstnih najfinjših in modernih
čevljev
do prekica pod lastno ceno.

Malo rabljeni pisalni stroj
Remington X.
najnovejši model z vidno pisavo se proda takoj.

Vprašanje na upravnishтво »Slovenca«.

Konfekcijska trgovina
in
zavod za izdelovanje oblek po meri

A. Kunc, Ljubljana

Dvorski trg Židovska ulica

priporoča svoje izborne izdelke vsakovrstnih pomladnih oblačil.
Strogo solidna postrežba.
Najnižje, stalne cene.

Ilustrovani ceniki na razpolago!

Gospodarska zveza v Ljubljani
ima v zalogi belomesnati kranjski
semenski krompir

Sprejema tudi naročila za semensko ajdo, oves, fižol, trave in vse vrste drugih semen.

Zaloga pristnih domačih vin.

Oblaslovno koncesionirana
posredovalnica za mestno zastavljalnico
od 26. marca t. l. naprej posreduje za vse v zastavljalnico stroko spadajoče posle
u Kolodvorski ulici šte. 6, prifliče.
Pojasnila daje brezplačno
Fran Bergant.

1012

Nc I 199/12—8

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri c. kr. krajnem sodišču v Kranjski gori odd. I. se po prošnji lastnika Melhijora Bremca, posestnika na Jesenicah št. 134 prodaja na javni dražbi zemljišče vl. št. 482 k. o. Jesenice, obstoječe iz parcel št. 265 travnik, 267/2 njiva in 267/3 hiša. Izklicna cena za nje ugotovi se s 53.000 K.

Dražba se bo vršila dne

18. aprila 1912. ob 10¹/₂ uri dopoldne pri podpisnem sodišču.

Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejmejo. Na posestvo zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno.

Zdražitelj mora položiti varščino v znesku 10% izklicne cene.

Skupilo je splaćati tekom mesec dni prodajalcu.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri podpisnem sodišču v sobi št. 1 in dne 18. aprila pred začetkom dražbe.

C. kr. okrajna sodnija v Kranjski gori odd. I.,
dne 28. marca 1912.

Konfekcijska trgovina
A. Lukič

Ljubljana, Pred škofijo 19

priporoča svoje

velikansko zalogo pomladnih kostumov, plaščev in krila za dame in deklice v najnovejših barvah in kroju.

Velika zaloga modnih oblek in površčnikov za gospode in dečke.

Cene priznane najnižje. postrežba strogo solidna.

Edino zastopstvo za celo Kranjsko

„Puch“-koles

druge vrste kolo ... K 90—
finejše ... 110—
svetilnika ... 5—
prosti tek ... 20—
Vse kolesarske potrebščine po najnižjih cenah.
Nov cenik in lepi plakati gratis po pošti.

Fr. Čuden, Ljubljana
urar, trgovec in posestnik; delničar družbe Union-Horlogère.

Naročajte novi jubilejni cenik s koledarjem

Najboljši

šivalni stroji

Puch v vozenju

brezplačno.

Koristni lepi kroji za obleke pri naročilu šivalnega stroja gratis.
Cenik po pošti zastoj.

Največja in najbogatejša tovarniška zaloga
precizijskih ur
zlatne srebrne
briljantov.

Lastna tovarna ur v Švici.
Konkurenčne ure K 3-50, K 4—, K 5—.

Kranjska deželna banka v Ljubljani v deželnem dvorcu vhod v Gosposki ulici 2.

Obretnostne hranilne vloge po **4 1/2 %**
brez vsakega odbitka. Obresti se pripisujejo glavnici polletno. Vloge v tekočem, giro-računu in na blagajniške liste po najugodnejših pogojih.

Daje komunalna posojila občinam, okrajnim in šolskim odborom ter zdravstvenim zastopom v **4 1/2 %** komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila v zastavnih listih po **4 1/2 %**

Eskomptuje menice denarnih zavodov in daje lombardna posojila. Prodaja lastne pupilarno-varne komunalne zadolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod, ter jamči za svojo dežela Kranjska.
Uradne ure za širanske osak delavnik od pol 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne.